YOSHLARNI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHNING DOLZARB MASALALARI

Kamolov Rustam Azizovich
Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston milliy universiteti
Harbiy tayyogarlik o‘quv markazi o‘qituvchisi
Rustam_0445@.icloud.com

Annotatsiya. *Ushbu tezisda yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning dolzarb masalalari haqida ilmiy va xolisona mulohazalari bayon etilgan.*

Kalit so‘zlar: *Muloqat, pedogogik muloqat, tolerantlik, muloqat turlari, muloqat madaniyati, romantik tuyg‘ular, jamiyat, pedagogik mahorat, pedagogik tolerantlik, ijobiy-ruhiy iqlim.*

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ВОЕННО-ПАТРИОТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ МОЛОДЕЖИ

Камалов Рустам Азизович
преподаватель учебного центра военной подготовки
Национального университета Узбекистана имени Мирзо Улугбека

Аннотатция. *В данном тезисе представлены научные и объективные отзывы актуальным вопросам военно-патриотического воспитания молодежи.*

Ключевые слова: *общение, педагогическое общение, толерантность, типы общения, культура общения, романтические чувства, общество, педагогическое мастерство, педагогическая толерантность, позитивный настрой.*

Respublikamizdagi mutaxassis-olimlar hamkorligida mamlakatimiz yoshlarini harbiy-vatanparvarlik, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat, yuksak ma’naviy-axloqiy fazilatlar ruhida tarbiyalash, ularning ongiga tinchlik va totuvlikni ko‘z qorachig‘idek asrab-avaylash zarurligini chuqur singdirish, ularning barcha yo‘nalishlarda bilim va ko‘nikmalarini oshirishni rivojlantirish muammolari muhokama qilinadi va o‘zaro fikr almashiniladi.

Vatanparvarlik qator ijobiy sifatlar majmuini shakllantirish va uzoq muddatli rivojlantirishni nazarda tutadi. Uning asosi ma’naviy-axloqiy va ijtimoiy-madaniy komponentlar hisoblanadi.

Vatanparvarlik o‘zining Vatan bilan ajralmasligini anglaydigan, o‘z qiziqishlariga mos faoliyatda ularning ijtimoiy roli va ahamiyatini institustionnaltiruvchi shaxsning, ixtiyoriy boshqa sub’ektning ma’naviyligi, fuqarolik va ijtimoiy faolligi birligida xizmat qiladi. Vatanparvarlik, o‘z mohiyati bo‘yicha yagona va shu bilan bir vaqtda o‘z ifodasi va amalga oshishida ko‘p qirralidir, ya’ni mazmunli jihatdan u cheksiz ko‘p turlariga ega. Vatanga muhabbat izxor qilishning keng ko‘lami vatanparvarlik mos sub’ektlari va obyektlarining mavjudligi bilan bog‘liq.

Bugungi kunda Oliy ta'lim muassasalarida umumdavlat, etnik va hududiy vatanparvarlik uyg‘un birligini hisobga olish va erishish obyektiv zarurati yuzaga keldi.

Vatanparvarlik tarbiyasi ostida vatanparvarlik his-tuyg‘ularini tarbiyalash, mamlakatimiz manfaati to‘g‘risida qayg‘urish, Vatanga fidokorlik, harbiy sinovlar vaqtida unga sodiqlik, Vatanimizning qahramon o‘tmishidan, mamlakatimizning jahon stivilizastiyasiga ilmiy-texnik va madaniy hissasidan faxrlanish tushuniladi. Vatanparvarlik tarbiyasining quyidagi turlari ajratiladi: harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi; qahramonlik-vatanparvarlik tarbiyasi; milliy-vatanparvarlik tarbiyasi; fuqarolik tarbiyasi; fuqarolik-vatanparvarlik tarbiyasi.

Vatanparvarlik tarbiyasi – bu insonda chuqur vatanparvarlik ongini, Vatanga va uning qurolli himoyasiga xizmat qilish g‘oyalarini shakllantirish,

milliy qurol uchun faxr hissini tarbiyalash, harbiy tarixga hurmat, harbiy xizmatga intilish, sharafli harbiy an’analarni asrash va ko‘paytirishga yo‘naltirilgan vatanparvarlik tarbiyasining tarkibiy qismi hisoblanadi.

Bugungi kunda Oliy ta'lim muassasalari ta’lim tizimida ta’lim oluvchilar vatanparvarlik tarbiyasining ma’lum yo‘nalishlari, shakllari va metodlari mavjud, ularda vatanparvarlik his-tuyg‘usini, siyosiy madaniyat, tanqidiy fikrlashga, o‘z tanlovini mustaqil amalga oshirish qobiliyatiga ega faol fuqaro ongini shakllantirish ta’lim-tarbiya sohasining asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi.

Oliy ta'lim muassasalarida vatanparvarlar zaxirasini tayyorlash dasturida harbiy tayyorgarlikni o‘tovchi talabalar bilan “Gumanitar tayyorgarlik” fani o‘rganiladi, u o‘z ichiga shaxsiy tarkib bilan tarbiyaviy ishni tashkil etish, tarbiyaning turli shakllari va metodlari, harbiylarning sharafli g‘alabasi va tarixi, harbiy xizmatni o‘tashning huquqiy qoidalari va tartibini kiritadi.

Oliy ta'lim muassasalari talabalarida mavzuga doir kechalar, suhbat, urush faxriylari, baynanminal jangchilar, qurolli kuchlar faxriylari bilan uchrashuvlar o‘tkaziladi, davlat harbiy tarixining muhim sanalari, harbiy qonunchilik va davlat Qurolli kuchlaridagi xizmatni o‘tash masalalariga bag‘ishlangan stendlar, harbiy-sport va sport-texnik klublar ishlaydi, harbiy okrug, Yurtimizda armiyasining markaziy muzeyiga, chegarachillar qo‘shinlari muzeyiga ekskursiyalar tashkil etiladi va o‘tkaziladi.

Bugungi kunda umumiy vatanparvarlik tarbiyasi va xususan vatanparvarlik tarbiyasi bo‘yicha ko‘p ishlar amalga oshirilmoqda. Shu bilan birgalikda tadqiqotchilar bu faoliyatni samarali tashkil etishga to‘sqinlik qilayotgan qator muammolarni ajratishgan.

Hozirgi vaqtda mazkur faoliyatni tashkil etishda sifatli yangi natijalarga ega bo‘lishga olib keladigan vatanparvarlik tarbiyasiga innovastion yondashuvlarni izlash va ishlab chiqish katta ahamiyat kasb etmoqda.

Oliy ta'lim muassasalari talabalari vatanparvarlik tarbiyasi tizimi

talabalarni Vatan oldidagi o‘z harbiy burchini bajarishga tayyorlash maqsadida yaxlit o‘quv-tarbiya jarayonining ularga umumiy, tashkiliy, izchil, uzluksiz, faol ta’sirini ta’minlovchi maqsad, vazifalar, mazmun, prinstiplar, metodlar, vositalar va turli-tuman tashkiliy shakllarning tizimli yaxlitligini ifodalaydi.

Oliy ta'lim muassasalari talabalarining vatanparvarlik tayyorgarlik bo‘yicha vazifalari quyidagilar hisoblanadi: vatanparvar fuqaro muhim sifatlariga ega bo‘lgan, jamiyat hayotining ijodiy jarayonida, uning asoslarini mustahkamlash va takomillashtirishda, jumladan uning himoyasi bilan bog‘liq bo‘lgan faoliyat turlarida faol ishtirok etuvchi talaba shaxsini shakllantirish va rivojlantirish, Vatanni himoyalash uchun zarur tayyorgarlik darajasiga ega bo‘lgan, uning ishonchli himoyachilarini maqsadga muvofiq tayyorlash.

Oliy ta'lim muassasalari talabalarining vatanparvarlik tayyorgarligi muammosining mohiyati va tuzilishini nazariy o‘rganish bizga harbiy-vatanparvarlik tayyorgarligi shakllanganligining quyidagi mezonlarini ajratish imkonini berdi: motivastion – talablar o‘zining vatanparvarlik tayyorgarligi ustida ishlash zaruratiga oid motivastiyaning mavjudligi bilan bog‘liq; baholash – o‘z vatanparvarlik tayyorgarligi darajasini o‘z-o‘zi baholashi bilan bog‘liq; amaliy – talabalarning egallagan bilim, ko‘nikma va malakalarini amaliyotda vatanparvarlik tayyorgarligi sohasida qo‘llashlari bilan ifodalanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1.O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning yoshlar tarbiyasi va vatanparvarlikka oid nutqlari va asarlari. — Toshkent: O‘zbekiston, turli yillar.

2.O‘zbekiston Respublikasi “Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida”gi Qonuni. — Toshkent, 2016.

3.O‘zbekiston Respublikasi “Umumiy harbiy majburiyat va harbiy xizmat to‘g‘risida”gi Qonuni. — Toshkent, 2002 (keyingi o‘zgartirish va qo‘shimchalar bilan).

4.Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat — yengilmas kuch. — Toshkent: Ma’naviyat, 2008.

5.Abduqodirov A., Xudoyberdiyev O. Harbiy pedagogika asoslari. — Toshkent: Sharq, 2015.

6.To‘raqulov X. Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning pedagogik asoslari. — Toshkent, 2018.

7.Mamatqulov S. Vatanparvarlik tarbiyasi va uning ijtimoiy-pedagogik ahamiyati // “Ta’lim va tarbiya” jurnali, 2020, №3.

8.O‘zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligi. Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasiga oid me’yoriy hujjatlar to‘plami. — Toshkent, 2021.

9.Rasulov B. Harbiy tayyorgarlik va yoshlar tarbiyasi masalalari. — Toshkent: Fan, 2017.

10.Zokirov D. Milliy g‘oya va harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi. — Toshkent: Akademnashr, 2019.